

Het staat zo goed als vast dat de Vlaamse zorgpremie duurder wordt. En er zal ook op Welzijn bespaard moeten worden, geeft Jo Vandeurzen (CD&V) toe. 'Goede zorg is niet alleen een kwestie van budget. Het is de verantwoordelijkheid van ons allemaal.'

INTERVIEW

MINISTER VAN WELZIJN JO VANDEURZEN

Ook hardwerkende Vlaming zal steentje moeten bijdragen

VAN ONZE REDACTEURS

VEERLE BEEL
GUY TEGENBOS

BRUSSEL | Net een dag terug uit vakantie - een korte week met zijn gezin aan zee - liet hij een ijs-emmer over zijn hoofd uitgieten en postte dat op Twitter. Niet echt de stijl die we gewend zijn van Jo Vandeurzen, minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. 'Klopt', zegt hij. 'En ik ben natuurlijk bang voor de precedentwaarde van zo'n actie. Maar ik ken de ALS Liga en heb voorzitter Danny Reviers, die zelf ALS heeft, al een paar keer ontmoet. Af en toe moet je van zo'n opportuniteit gebruikmaken om de samenleving te confronteren met wat het betekent om met een ziekte of beperking te leven. Uiterekend de minister van Welzijn kon die keten toch niet doorbreken?'

Hij zit er ontspannen bij. Al weet hij dat hem een zware taak wacht: dank zij de zesde staatshervorming krijgt hij er 6,5 miljard euro aan bevoegdheden bij en daarmee stijgt zijn budget tot 10,6 miljard, of ruim een kwart van de Vlaamse begroting. Na onderwijs is dat het grootste pakket.

U bent een rijk man.

'U trekt de verkeerde conclusie. De minister krijgt meer geld maar ook meer verantwoordelijkheden en gaat beleid voeren voor een groter stuk van de uitgaven. De opdracht om het budget in evenwicht te houden wordt dus groter.'

Maar Welzijn zoals het in de vorige legislatuur was, krijgt er toch 500 miljoen bij.

'Een aantal zaken vraagt ook om meer geld. Zo is de persoonsvolgende financiering in de zorg aan personen met een handicap niet uitvoerbaar als er morgen niet aanzienlijk meer geld beschikbaar voor is. Met het budget van de vorige regering zal het niet lukken.'

Twee rechters hebben de overheid nu al in gebreke gesteld na een klacht van burgers met een handicap die niet de gepaste opvang kregen. Een derde klacht is ingediend.

'In een democratie hebben burgers het volste recht om naar de rechtbank te stappen. De admi-

nistratie zal daar voortaan meer rekening mee moeten houden. Maar als individuen hun rechten alleen kunnen afdwingen via de rechtbank zijn we niet goed bezig. Concreet kan de minister daar niet veel meer over zeggen. Hij moet structurele oplossingen bieden. Evenmin kan hij afkondigen dat we het probleem van de wachtlijsten helemaal zullen oplossen. Daarvoor is de materie te complex. Maar we zullen de inspanningen verhogen want we weten dat de noden groot zijn.'

De rechtszaken tonen ook aan dat het bestaande systeem van zorg aan gehandicapten op zijn laatste benen loopt, of niet?

'Absoluut. We hadden een welzijnsbeleid dat wereldvermaard was. We financierden voorzieningen en diensten die personen met een handicap kunnen ontvangen en zo zou iedereen wel aan de beurt komen. Daarmee rijden we ons nu vast. Het helpt ook niet om een achterbouw toe te voegen en nog een veranda en vervolgens een hok in de tuin. Er is een heel nieuw systeem nodig. Dat gaan we nu op de rails zetten: een van de grote innovaties in dit regeerakkoord.'

Gaan we eindelijk de beschotten tussen zorg voor bejaarden, de mensen met een handicap en de dementerenden en zo opheffen?

'We gaan zeker niet alles op één hoop gooien. We willen wel naar een beter beleid voor alle mensen die langdurige zorg nodig hebben. Daarom gaan we een nieuwe, Vlaamse sociale bescherming uit-

Jo Vandeurzen: 'Er is al zoveel gezegd over de bezuinigingen, maar we gaan eerst nog met een heleboel mensen rond de tafel zitten.' © Ivan Put

'We moeten iets doen om de sector van de kinderopvang leefbaar te houden'

'Goede zorg houdt voor mij ook in dat je het gevoel krijgt dat je er nog bij hoort'

'We leggen een tweede, Vlaamse laag van bescherming bovenop de ziekteverzekering'

bouwen, waarin de zorgverzekering, het budget voor beschut wonen en voor revalidatie, de thuiszorg, de woonzorg en de basisuitkering voor alle personen met een handicap allemaal samenkomen. We leggen dus een tweede laag van bescherming bovenop de bestaande federale ziekteverzekering. Een uniek en boeiend concept, vind ik. Zo kunnen we een aanpak uitbouwen die tegemoet komt aan nieuwe behoeften, zoals de vraag van ouderen om langer thuis te blijven wonen.'

Daarvoor moet de premie van de Vlaamse zorgverzekering omhoog: van 25 naar 40 euro, klopt dat?

'Ik denk wel dat een premieverhoging een van de opties is. Het is belangrijk als uitdrukking van onze solidariteit. Het bedrag is sinds 2003 niet aangepast of geïndexeerd.'

En duurd ook de kinderopvang duurder?

'Euh, over de tarieven zal inderdaad onderhandeld worden. We moeten daar iets doen om de sector als geheel leefbaar te houden. Maar we zullen er ook voor zorgen dat meer mensen inkomensgere-

lateerde tarieven kunnen genieten.'

Velen zijn ongerust: deze regering gaat meer in de zakken van de hardwerkende Vlaming zitten. We gaan ook meer zelf moeten doen. In een opiniestuk in onze krant heeft ook Luc Huyse gewaarschuwd voor een trek-uw-plan-maatschappij, zoals in Nederland.

'Het is echt niet correct om te vergelijken met Nederland. Daar hebben ze eerst héél veel geld uitgedeeld, bijvoorbeeld in de persoonsgebonden budgetten, en toen dat onbetaalbaar bleek, hebben ze dat heel sterk terugschroefd. Tot vervelens toe moet ik mijn visie altijd weer uitleggen, namelijk dat welzijn en zorg in de samenleving thuishoren, en niet erbuiten. Mensen die door ziekte of handicap kwetsbaar zijn geworden, moet je niet opsluiten of verstoppen. Je moet ze ook niet alleen maar aan professionele zorgverleners overlaten, hoe essentieel die zorg ook is. Goede zorg houdt voor mij ook in dat je het gevoel krijgt dat je er nog bij hoort.'

We lezen in het regeerakkoord een zinnetje over meer ehbo-

opleidingen. Hoezo?

'We willen meer mensen de kans geven om zo'n vorming te volgen. Zie het als een vorm van burgerzorg. Een manier om de Vlamingen sensibeler te maken voor wat ze zelf voor anderen kunnen betekenen. Maar ik zal daar later over communiceren, als ik weet welk budget er voor is.'

Sommigen zullen zeggen dat deze visie een alibi is voor de minister om zich terug te trekken.

'Uit onze budgetten voor zorg de komende jaren zal blijken dat we dat juist niet doen!'

Het is de samenleving zelf die zich niet mag terugtrekken?

'Precies, maar dat klinkt zo prekerig. Een samenleving die zegt: de minister van Welzijn krijgt hopen geld en voor de rest trekken wij ons dat niet aan, daar pas ik voor. Ik erger me dood aan campagnes als de Tax Freedom Day, die zeggen: 'Vanaf vandaag werken we voor onszelf.' Ik vind dat een zeer oneerlijke voorstelling van zaken. Willen we een warme samenleving, dan moet iedereen uitgenodigd worden om een steentje bij te dragen, ook de hardwerkende Vla-

ming. Veel Vlamingen doen dat overigens nu al op een indrukwekkende manier.'

U krijgt er ook de kinderbijslag bij, waardoor het budget voor gezinsbeleid vertienvoudigt. Daarmee kan u een echt gezinsbeleid gaan voeren.

'We brengen de kinderbijslag administratief onder bij Kind en Gezin. Van de Huizen van het Kind maken we een centrale uitvalsbasis. Daar zitten ook al de kinderopvang en adoptie en pleegzorg bij. En dan is er nog de jeugdhulp. We gaan dat allemaal samenbrengen, met gezamenlijke pedagogische concepten. Ook dat is een opportuniteit.'

Zit de kans erin dat u hier met budgetten gaat schuiven? Bijvoorbeeld minder kinderbijslag uitdelen en meer kinderopvang creëren?

'Nee, dat staat niet in dit regeerakkoord.'

De Gezinsbond en de oppositie waarschuwen dat u niet aan de kinderbijslag mag raken: gezinnen mogen er niet op achteruit gaan.

'Er moeten overgangsmaatregelen komen om de negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen. Maar er zullen keuzes worden gemaakt. Dat mag geen verrassing zijn. Het stond in onze verkiezingsprogramma's. Elk kind zal een gelijke toeslag krijgen, ongeacht de leeftijd of de werksituatie van de ouders. Er komt wel een sociale toeslag die rekening houdt met het inkomen en met de grootte van het gezin. Er is al zoveel ge-

zegd over de bezuinigingen, maar we gaan eerst nog met een heleboel mensen rond de tafel zitten. Het klopt wel dat de minister van Welzijn niet buiten schot kan blijven, evenmin als de minister van Onderwijs. Samen beheren deze ruim twee derden van het Vlaams budget. Het zou niet fair zijn om de besparingen af te wentelen op de rest.'

Het valt op dat u het vaak over 'de minister' heeft waar u uzelf bedoelt.

'Ik vind het aanmatigend, ook in speeches, om vanuit de eerste persoon te spreken. Wij hebben als CD&V tijdens de onderhandelingen standpunten verdedigd, maar eenmaal dat akkoord gesloten is, ga ik daar niet over opscheppen. Van hieraf is het 'wij'. Het is de hele Vlaamse regering die deze keuzes maakt. En het is de hele administratie die zich daar voluit in zal moeten smijten. Ik wil niet de indruk wekken dat ik dit allemaal persoonlijk kan bemeesteren en veranderen.'

Zo te zien hebt u toch zwaar gewogen op dit regeerakkoord, want u kan veel zaken voortzetten die u eerder begonnen was.

'Daar ben ik natuurlijk blij mee. Het gaat zeker niet gemakkelijk worden, maar het zou niet correct zijn om eruit te stappen nu de bondschap wat moeilijker klinkt. Nee, ik ga dit met veel overtuiging doen.'

Als het bandje uit staat en we al onderweg zijn naar de deur, verzucht de minister: 'Ik lig er toch al een paar nachten van wakker.'